

Til § 53

Til stk. 1

Efter den gældende lovs § 27, stk. 1, 1. pkt., kan ophavsmanden med den begrænsning, der følger af lovens § 3, helt eller delvis overdrage sin ret til at råde over værket.

Forslaget til stk. 1 medfører den ændring i forhold til den gældende bestemmelse, at udtrykket »sin ret til at råde over værket« ændres til »sine rettigheder efter denne lov«. Ændringen, der er af redaktionel karakter, bygger på et forslag fra Ophavsretsudvalget i betænkning nr. 1197/1990.

Forslaget til stk. 1 indeholder endvidere – ud over en henvisning til forslagens § 3 om droit moral – en henvisning til lovforslagets § 38, hvorefter retten til følgeretsvederlag udgør en begrænsning i det almindelige princip om ophavsrettens overdragelighed. Henvisningen har alene præciserende karakter, idet det allerede følger af bestemmelsen i lovforslagets § 38, stk. 4, at retten til følgeretsvederlag er personlig og uoverdragelig.

Til stk. 2

Forslaget til stk. 2 om overdragelse af eksemplarer svarer til § 27, stk. 1, 2. pkt., i den gældende lov.

Til stk. 3

Forslaget til stk. 3 vedrørende den ovenfor nævnte specialitetsgrundsætning svarer med en redaktionel ændring til den gældende lovs § 27, stk. 1, 3. pkt. Ændringen indebærer, at udtrykket »gøre værket tilgængeligt for almenheden« erstattes med ordene »udnytte værket«. Formålet med ændringen er at præcisere, at bestemmelsen også gælder ved aftaler om eksemplar fremstilling.

Til stk. 4

Efter forslaget til stk. 4 kan bestemmelserne i lovforslagets §§ 54-59 om overdragelse af ophavsret fraviges ved aftale mellem parterne, medmindre andet er fastsat i de enkelte bestemmelser. Dette udgangspunkt om fravigelighed svarer til gældende ret, jf. ophavsretslovens § 27, stk. 2.

Et flertal i Ophavsretsudvalget har i betænkning nr. 1197/1990 foreslået det modsatte udgangspunkt, således at bestemmelserne om overdragelse ikke skulle kunne fraviges ved aftale, medmindre andet er fastsat. Udvalgsflertallets forslag vedrører alle bestemmelser i kap. 3 og begrundes med, at der på ophavsrettens område i en del tilfælde kan være behov for i aftalerelationer at beskytte ophavsmændene.

Et mindretal i udvalget finder ikke, at der bør gennemføres nye ufravigelige regler om overdragelse af ophavsrettigheder. Mindretallet anfører, at ophavsretsområdet fortsat bør hvile på princippet om aftalefrihed. En begrænsning af aftalefriheden bør alene komme på tale, såfremt der kan påvises et reelt beskyttelsesbehov, som ikke er tilstrækkeligt tilgodeset gennem aftalelovens regler, herunder domstolenes mulighed for efter aftalelovens § 36 at tilsidesætte urimelige aftaler.

Dansk Forfatterforening, Dansk Komponistforening og S sammenslutningen af Scenografer, Instruktører og Filmarbejdere har under høringen støttet forslaget om at ændre udgangspunktet, således at bestemmelserne om overdragelse ikke kan fraviges ved aftale, medmindre andet er fastsat. Som begrundelse anføres, at et udgangspunkt om aftalefrihed forudsætter, at aftaleparterne organisatorisk er lige stærke, hvilket efter de nævnte organisationers opfattelse ikke er tilfældet i dag.

Den danske Forlæggerforening, Danske Reklamebureauers Brancheforening, Det kgl. Teater, Danske Teaterlederes Fællesråd samt IFPI Danmark, Foreningen af Danske Spillefilmproducenter, Foreningen af Danske Videogramdistributører og Foreningen af Filmudlejere i Danmark har under høringen støttet forslaget om fastholdelse af det almindelige princip om aftalefrihed.

Spørgsmålet om fravigelighed af lovens bestemmelser om overdragelse har været drøftet med de andre nordiske lande. Der har her ikke været tilslutning til det danske udvalgsflertals forslag om, at overdragelsesbestemmelserne som udgangspunkt skal være ufravigelige. Der er heller ikke stillet forslag herom fra de andre nordiske revisionsudvalg.

På denne baggrund finder Kulturministeriet ikke, at der foreligger et tilstrækkeligt grundlag for – som foreslået af Ophavsretsudvalget – at fravige det i dansk formueret almindeligt gældende princip om aftalefrihed. Ministeriet lægger herved vægt på, at der i aftaleloven findes de fornødne bestemmelser til beskyttelse af en svagere part, samt at ophavsmændenes beskyttelsesbehov i aftalerelationer allerede i vid udstrækning er særligt tilgodeset ved bestemmelserne om overdragelse af ophavsrettigheder i lovforslagets §§ 53-57.

Kulturministeriet foreslår derfor, at den gældende lovs udgangspunkt, hvorefter bestemmelserne om overdragelse af ophavsret i §§ 54-59 kan fraviges ved aftale mellem parterne, opretholdes. Den eneste undtagelse herfra er forslaget til § 57 om afregning og kontrol, jf. nærmere bemærkningerne til denne bestemmelse.